Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Ч. 14 (552). Неділя, дня 13. квітня 1930. Рік XII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ОРГАН НАЦІОНАЛІСТИЧНОЇ ДУМКИ

Адреса Редакції і Адміністр. „УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“ Перемишль, Побереже 1/I. Конто П. К. О. в Варшаві Nr. 142.807. Передплата в краю виносить 10 зол. річно 5·50 зол., піврічно 3 зол., чвертьрічно Для Чехії на рік — 72 к. ч., ½ — 40 к. ч., ¼ — 20 к. ч. Для Франції — 60 ф. річно, ½ — 35 ф., ¼ — 20 ф. Для Німеччини — 10 мар. річно, ½ — 6 мк., ¼ — 3·50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, ½ — 50 б. ф. ¼ — 30 б. ф. Для Америки 2½ ам. долярів річно.
Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймається.

Ціна примірника 25 сот.
Рахунки платні і заскаржальні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тим самим без застережень годиться на це.

ТАРИФА ОГОЛОШЕННЯ: За текстом за 1 вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має пять шпальт анонсових) 0·30 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·20 зол. Дрібні оголошення 0·15 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 1 зол., для шукаючих праці подані безпосередно до Адмністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 150% дорожші, на першій стороні 300% дорожші.
Редактор приймає щодня від год. 11—1.

Проблєма одного покоління.

Ю. М. — Вживаючи в цій статті вислову: *західньоукраїнський* **середняк**, маємо на ввазі не тзв. „середнє-заможний прошарок українського села“ так часто вживаний і надуживаний в большевицький політичній термінольоґії, але *середняк по віку*, іменно, західньоукраїнську ґенерацію визвольної доби, яка приймала безпосередню особисту участь в здійснюванню нашого великого зриву. Ця ґенерація творить в нашій суспільности, свого рода клясу, дарма, що соціольоґічне визначення цьої „кляси“ — хоч і незвичайно важливе — є незвичайно трудне до опреділення. Це не зовсім відповідає життєвій дійсности, коли питання ґенерацій розглядається у нас щолиш в площині проблєматики *батьків і дітей*. Поміж батьками і дітьми, які — до речі — щораз більше перестають себе на Західних Землях політично розуміти, існує ще й наш середняк по віку, мандрівник поміж двома світами, який не зовсім вміщується на політичних позиціях батьків, який не зовсім тримає звязок з молодю, але який не опреділив себе політично також як чинник сам по собі.

Питання цього тзв. „воєнного середняка“ існує не лише у нас. Воно є явищем загально европейського порядку. Проблєму цього середняка розвязано в позитивному змислі лише у фашистівській Італії. Роблючи всі останні висновки зі свого воєнного пережиття, італійський середняк витягнув руку по провід над суспільністю, там де цього треба було, вмів цей провід брати також силою, і вмів передовсім зорґанізуватись політично, сотворити нові, власні форми суспільного вислову і самоздійснення.

Є це незвичайно знаменне явище, що наш середняк політично провідний і незвичайно активний ще перед десять роками, нині неначеб усунувся з української політичної арени, подібно як і в Німеччині стратив розмах і темпо і залишив свобідне місце або політичному опортунізмові батьків або неоформленому до кінця революціонізмові наймолодших річників молоді. Питання середняка можнаб у нас ставити так: де поділись, що роблять старшини і маса стрілецтва УА? Правда, велика частина цього середняка пішла працювати до установ, обсадила наші культурно-освітні і господарсько-економічні фронти, занялась щоденною, необхідною роботою на місцях. Проте, цей середняк не є зорґанізований **політично**, не опреділює себе якраз на цій найбільш важливій позиції нашого визвольного фронту. Таким чином, на Західних Землях стоїмо на старих політичних позиціях, тримаємось методів політичної орґанізації старого австрійського парляментарно-демократичного типу, дарма, що цей метод ні трохи не відповідає вимогам нашої сучасної життєвої дійсности.

Це властиво було згл. *повинно бути* завданням якраз середняка, піднайти і перевести в життя такі методи політичної орґанізації народніх мас, щоби вони нам давали в час сучасного займанницького лихоліття найбільші можливости національної відборони, самозбереження і розросту

— Хоч наш воєнний середняк змінив в деяких випадках особистий склад проводу і членства політичних партій і уґруповань, він проте *не змінив системи* нашої політичної орґанізованости самої по собі. Приходиться ствердити знаменне явище, що наші орґанізації цього типу як напр. старшинські союзи (стрілецьких майже зовсім не має) тощо, не відіграють у нас будь якої маркантніщої політичної ролі. Тимчасом того рода союзи учасників війни, лягли наприклад в підставу фашистівської орґанізації Італії (fasci di combatanti), і взагалі послужили цементом для сотворення цілком нових форм суспільної орґанізованости. Натомісць у нас, маса цього середняка обо влилась в старі форми політичних орґанізацій або взагалі залишилась цілком осторонь.

Проблєма політичної орґанізованости нашого середняка є тим більш важлива, що з нею є звязана можливість доцільної орґанізації наших народніх мас взагалі.

Живемо в добі повставання провідницьких політичних орґанізацій цілком нового типу, яких питома вага лежить на елєментах не чисто соціяльної, але радше корпоративної натури. Є це більш чим сумнівна річ чи котрась із більш чи менш опреділених українських кляс в роді інтеліґенції, міщанства чи тих, чи інших „прошарків“ села є в стані витворити цей провід нації, особливож на Західних Землях, який бувби в стані розвязати силою своєї орґанізованости і соціяльної ударности українську державну проблєму в цілости. Длятого теж політична орґанізація ундівського типу з перевагою тзв. дрібноміщанських елєментів, демократичних по своїй тенденції, не розвязує питання. І саме у витворенню цілком нового типу нашої суспільної політичної орґанізованости полягає важливе завдання нашого — що його так назвемо — воєнного середняка. „Розшарування“ цих елєментів по партійному прінціпу і заник ідеї недавньої боєвої спільности є одним із найбільш неґативних явищ нашої повизвольної доби.

Виходимо з певности, що наше політичне життя виглядалоб цілком інакше, булоб богато більш інтензивне і річеве колиб в наших установах всякого типу і характеру, провід спочивав в руках зорґанізованих „комбатанських елєментів“, колиб до голосу приходили більше колишні вояки а меньше партійні діячі того чи іншого соціяльного типу.

Розуміється, проблєма середняка не обмежується лише до справи політичної орґанізованости активних співучасників наших визвольних воєн. Вона має також свої глибші соціяльні заложення. Цілком зрозуміло, що орґанізація елєментів військового типу ніде не розвязує складних питань соціяльної натури. Але того рода орґанізація показує *правильний метод* в підході до проблєми, іменно, дає можливість будови соціяльних орґанізацій на базі переважаюче загально-національних, а не суто соціяльних інтересів. Не в партіях, але орґанізаціях визвольно-військового і соціяльно-професійного типу лежать можливости повного життєвого самоздійснення західньо-українського середняка.

Без керми і без вітрил.

II.

З. П. — Большевія переживає ще глибшу політичну і господарську крізу чим Польща. Також в большевії кожна слідуюча година може привести далекосяглі потрясення і події. Стоїмо перед наявним фактом, що т. зв. „курс Сталіна“ починає політично і господарсько заломлюватись. Не будемо на цьому місци входити глибше в зясовування цеї сталінівської системи. Вона була висловом подвійної тенденції. 1. московської великодержавної централізації, 2. радикальної економічної большевизації. Великим козирем в руках Сталіна мала бути тзв. „пятілєтка“, якої плянове здійснення мало запевнити большевикам остаточну побіду над усіми „контрреволюційними елєментами“, передовсім — над селянством. Тимчасом бачимо, що вже на другім році здійснювання пятилітки скрізь виявляються прориви і недотягнуття. Не могучи перевести свойого пляну колєктивізації, большевики збудили своєю політикою вивласнення селянства тільки море селянської ненависти до большевицького режіму. Большевія стоїть перед маревом голоду. Реліґійні переслідування зробили решту. Чим далі, тим більш робилось наявним, що в скорому часі большевицька кріза прийме форми отвертої домашньої війни, або скажім радше — анархії. Щоправда, Сталін затрубів до відвороту. Рішено „послабити темпи колєктивізації“, „заборонено“ реліґійні переслідування, селянству дається свого рода „передишку“. Але це заломання сталінівського курсу не злагіднює, але лише заогнює справу. Річ в тім, що війна поміж селом і компартією переноситься автоматично в нутро самоїж таки компартії. Знова починають підносити голову всякі праві і ліві ухили, яких всежтаки Сталін не зумів у свій час до кінця знищити. „Правий“ ухил відживає тому, що виправдуються всі оті остереження „правих опортуністів“ в роді Бухаріна, які зі самого початку перестерігали Сталіна перед насильною, занадто прискореною і неспівмірною до індустрійного виробництва аґрарною колєктивізацією. А „ліві“ бунтуються тому, що за всяку ціну хочуть переводити гострий курс „індустріялізації“ аж до „побідного кінця“. І так на Кремлю витворюється атмосфера распрі і бунту в самомуж — таки большевицькому проводі. Світова преса щодня приносить нові, неспокійні, може й не завсігди провірені вісти. Довідуємось: Селянство тікає з большевії, мордує комуністів, міста голодують, відбуваються масові розстріли, ціла країна кипить, не знає свого завтра. І не так уже можливість воєнної інтервенції зі зовні, про яку стільки кричать большевики, як радше можливість революції внутрі самоїж-таки большевії живо займає уми цілого світа.

В тій ситуації український читач бере до рук ґазету завсігди з вижиданням, — що найде в ній вістку: *ось уже почалось!* Це: *почалось*, є великим сподіванням кожного Українця на Західніх Землях, особливож великим сподіванням кожного наддніпрянського еміґранта. І передовсім, *на це „почалось“ жде маса українського селянства на самій таки Наддніпрянській Україні.* Вийдім з припущення, що таки справді, большевицький чиряк набрав уже до краю і лопнув, що вже справді — *почалось!* Одначе мусимо вже на цьому місці поставити неминучий запит: щож тоді? Приходиться ствердити: *так само на випадок інтервенції, як теж і в першу чергу на випадок зриву на Радянщині, український національно-державницький табор є до подій цілковито непідготований.* В цілій нашій визвольній справі, так само на Заході як і на Сході немаємо до кінця зясованого образу справи і всіх її можливостей, не маємо пляну акції, не маємо вироблених підставових ліній революційно-визвольної політики. Не маємо осередка влади який-би в рішаючій хвилині знав що треба робити, мав відповідний авторітет і послух. Ані розбита і до краю пересварена еміґрація, ані теж офіційно-репрезентитивні партії на Західніх Землях не є в стані такого осередка створити.

І щоб там в большевії і на тзв. Радянській Україні в дальшому й не сталось, при сучаснім стані політичної „орґанізованости“ українського національно-державницького табору, плинемо в політичне майбутнє без керми і без вітрил. Хочемо революції, або радше, хочемо повалення большевиків, але на випадок цеї революції і протибольшевицького зриву не маємо сконкретизованого пляну ділання, продуманого пляну державно-соборницького самоздійснення. Є цілковито неможливо промовчувати ті річи. Від мовчанки, від лінивства думки, від дефетизму справа не покращає. Істнує в політиці нашого національного табору недопустима звичка, виминати і затушовувати справи, тому, що вони трудні. Партії і ґрупи закриваються тоді серпанком якоїсь містичної „тайни“, вони — мовляв — ніби знають, що треба робити, але мовчать з „тактичних“ зглядів. Водночас, поза тою тайною скривається не якийсь конкретний плян а таки безпляновість, безголовля і дезорієнтація.

Аджеж в подібний спосіб, цілковито без пляну, без сконкретизованої до кінця думки ми вскочили в австрійський переворот і справу програли. Так само без пляну і без розумної політичної думки ми встрянули в російську революцію і справу знова програли. Тоді так само як і нині ми мали партії і парляментарні репрезентації і як-не-як, слухняну масу. Але цілій справі бракувало центральної думки, центральної політичної волі, великого образу нашої справи. Нині ситуація ані трохи не змінилась. Ані на Заході, ані на Наддніпрянській Україні.

Щож торкає становища на наддніпрянській Україні, то *процес Спілки Визволення України* є для характеристики сучасної української політичної дійсности доволі знаменний. Ми свідомі того, що большевики спровокували цей процес, щоби компромітувати серед широких мас ідею української самостійної національної державности. Ми свідомі того, що процес ведеться з тою метою, щоби виявити розбіжність думок і починань наддніпрянської інтеліґенції в справі віднови нашої державности, щоби виявити безпрограмовість української визвольницької політики. Дурно вони — оті майстри політичної провокації — цього процесу не починали, не будучи певними його ефектів. Длятого теж вдарили в найслабшу сторону визволенської ідеї, в площину її позитивного програмового оформлення. Це діється цілком „по пляну“, що зізнання Спілчан „виявляють“, що одні хотіли гетьмана, другі „диктатури націоналістів“, треті стояли „на уенерівських позиціях“, четверті хотіли „селянського повстання без інтервенції“ пяті „з інтервенцією“. В добавок, через радіо пропускають лише „висновки“ і „діялєктику“ всяких громадських обвинувачів, але моментально „стушовують“ передачу, коли підсудні починають говорити немилі большевикам річи. Проте, обєктивний стан річи є той, що при всім гарячім бажанню української соборної національної державности, при всім палкім патріотизмі Спілчан, позитивне програмове оформлення нашої визвольної справи на Радянській Україні виявляє такі недотягнуття і недодумання, що в разі революційних подій на Україні ми знова — таки не доросталиб політично до висоти завдання.

Треба мати досить сміливости раз поставити точку понад „і“. Треба мати також досить сміливости додумувати всяку думку до кінця і поробити всі висновки. Що нам з цього, що нині по цей і той бік Збруча зарисовуються необчислимі можливости, що бють години, які моглиб бути нашими великими визвольними годинами. Ми орґанізаційно і програмово неготові і події йдуть понад нашими головами. Що з цього, що ждемо на Сході революції, коли не працюємо і не готовимось для цього, щоби вміти її опанувати і повести в напрямку нашого державного самоздійснення? Сам факт революції ще нашої справи не рішає.

Який вихід зі ситуації? Які висновки, яка рада? Ще і ще раз можемо тільки повторити: *мусить бути переведена політична орґанізація українських мас а їх проводу на цілком нових засадах, так, щоби ота орґанізація доростала до висоти нашого визвольного завдання. Ідея української націоналістичної орґанізованости дає позитивну відповідь на поставлене питання.*

Sygn. III. 1. Pr. 13|30| — Wyciąg z dziennika ogólnego posiedzenia Sądu okręgowego w Przemyślu Wydział III. sekcja 1. dnia 29 marca 1930 Nr. 47. W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Sąd okręgowy w Przemyślu jako Trybunał dla spraw prasowych na posiedzeniu niejawnem dnia 29 marca 1930 r. po wysłuchaniu Prokuratora okręgowego, na mocy §§ 489 i 493 ust. p. k. z r. 1873 — orzekł: 1) że treść artykułu umieszczonego w Nr. 12 wychodzącego w Przemyślu czasopisma perjodycznego „Ukraińskij Hołos“ z dnia 30 marca 1930 a) pod tytułem „Radist i hore“ od słów „I nahło wistka“ do słów: „błakutnoi“ od słów „a my wże samy“ do słów „worohom“ od słów „Tak My buły stratyły wse“ do słów „czasu mało“ od słów „szczob ne daty“ do słowa „worohowi“ od słów „Koby chocz worohy“ do słowa „wynen“ zawiera znamiona zbrodni z §. 65 a) u. k. b) nadto treść artykułu „Łysty z Wołyni „Musiło ce wrazyty“ do słów „tak i ne wirymo“ zawiera znamiona zbrodni z § 65 a) u. k. c) treść artykułu pod tytułem „Proty Ukraińskoho Instytutu w Warszawi od słów „Zakłykaje swe“ do słów „nauky“ zawiera znamiona zbrodni z §. 65 b) u. k. — zaś od słów „Ukraińske studenstwo“ do słów „derżaw“ zawiera znamiona z §. 58 c) u. k. d) treść artykułu „Nowynky“ notatka p. t. „znak czasu“ od słów „Komarno mistoczko pid Lwowom“ do słów „dusza taku pokutu“ zawiera znamiona występku z §. 302 u. k. 2) Konfiskatę powyższego numeru czasopisma „Ukraińskij Hołos“ jako usprawiedliwioną — zatwierdza się; 3) że dalsze rozpowszechniane wyż rzeczonych artykułów jest wzbronione. Zarazem poleca się Redakcji czasopisma „Ukraińskij Hołos“, by po myśli §. 20 ust. praes. z dnia 17. XII. 1862 Nr. 6 Dz. ust. państw. austr. z r. 1863 treść tego orzeczenia — bez powodów na pierwszej stronie najbliższego numeru swego czasopisma bezpłatnie umieściła. — Za zgodność: Bieńko

„Явища публичного згіршення“.

Під таким заголовком помістило „Діло“ в свойому 77 числі з 6. квітня ц. р. статю, в якій вичислює два явища публичного згіршення. По перше: двоє молодих людей побило і зневажило голову наукового тов. ім. Шевченка у Львові проф. К. Студинського за те, що він як голова найстаршої і найважніщої української установи накладав з большевиками в час, коли боротьба нашої нації з московським большевизмом прибрала чи не найгостріщі форми. Далі назвало „Діло“ ще й друге явище згір шення, а саме, що проф. Студин ський безпосередно зносився з трибуналом большевицьких суддів, які саме тепер судять С. Єфремова і тов.

Ми дозволимо собі доповнити ґалерію явищ публичного згіршення ще кількома фактами, які унаглядять, що справа проф. Студинського не є відокремленим явищем а що їх є так богато, що вони вже творять систему, атмосферу публичного згіршення.

1) Минулого року дня 17. вересня задержався переїздом у Львові народний комісар освіти УССР — М. Скрипник. З тої нагоди скликано поспішно спільно засідання всіх секцій Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові, на якому большевицький комісар Скрипник („наймаркатніща постать серед комуністів“ — так представляло його *тоді* „Діло“), — назвав українську армію бандою. (І прошу собі представити він вийшов з того засідання не то що живий, але ще й з гонорами). 2) Минулого року дня 22 вересня відбулося відкриття „Освітного Конґресу“ на якому явився, як запрошений гість, большевицький конзуль Лапчинський *„офіційний представник Радянської України“*, як тоді назвало його „Діло“) витаний дуже тепло предсідником конґресу і оплескуваний „міродайними чинниками“. 3) Коли минулого року відбувався у Львові концерт з нагоди 100-літної річниці основання першого церковного хору, то на закінчення концерту, „міродатні чинники“ були проти співання національного гимну, бо... на салі є присутний конзуль СССР Лапчинський. 4) Цього року відбулося засідання членів Академії Наук у Киіві, на якому брали участь теж члени Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові, а між іншими иого голова проф. Студинський. Згадане засідання винесло *одноголосну* ухвалу, яка різко осуджує діяльність арештованих членів тоїж Академії С. Єфремова і Тов. 5) Підчас процесу С. Єфремова і Тов., що саме тепер ведеться в Харкові відчитано записки з дневника С. Єфремова в якому він характеризує голову Наук Тов. ім. Шевченка у Львові К. Студинського, як *людину, що запродалася большевикам за 30 срібняків.* На це К. Сдудинський посилає телеґраму до голови большевицького суду, щоби суд зажадав від С. Єфремова доказів, що він (Студинський) запродався большевикам за 30 срібняків.

„Діло“ бере під увагу лише останній факт і ставить його в одну площину з фактом побиття К. Студинського „двома молодцями“, називаючи обидва, — явищами публичного згіршення. Ми не перечимо, що атмосфера та система явищ публичного згіршення вимагають куди більш серіозного, більш систематичного, витревалого і ще радикальніщого *що до змісту* реаґовання на .ці явища. Але на звязування одного з другим не погодиться нічия, необтяжена гріхом нікчемности, совість.

Навіть „Діло“ стверджує (і собі заперечує), що „явища публичного згіршення мусять викликувати реакцію. Коли вони (ці явища) трівають *роками* і ніхто на них не реаґує то *не можна* дивуватись, що реакція появляється з боку найменше до цього покликаних чинників і в найменше відповідній формі“. Хтож винен, що у нас допущено до такого морального багна, що досі ніхто з „покликаних чинників“ не реаґував „у відповідній формі“ на явища публичного згіршення?. На це питання дає відповідь неофіційний орґан „авторитетних і відповідальних чинників“ — „Діло“: „Треба вдаритись в груди. Справниками лиха є не лише два молодці, але може навіть у більшій мірі всі відповідальні і авторитетні українські краєві чинники“.

Це без сумніву цінне признання. Від тепер будемо принайменше знати кому маємо подякувати за затаювання цілими роками фактів, що йдуть на шкоду нації, що витворюють атмосферу публичного згіршення.

А тепер нехай „відповідальні і авторитетні краєві чинники“ ще раз вдаряться в груди і по совісти скажуть: Чи доцільним булоб, колиби молоде покоління було віддане під опіку і виховання тих, які цілими роками сидять на кількох стільцях, які промовчують, не реаґують і не нищать проявів зради в найгорячіщий час боротьби, які топчуть національну ґідність і стягають погорду на націю якої являються членами, які в своїх почуттях раба загубили всяку мірку і т. д. і т. д.? Скажіть будь ласка хто і як зможе виховатись в осередках публичного згіршення.

Це рішучо не розвязує справи коли скажеться „молодь не може бути ні керманичем, ні судією, ні контрольором громадського життя“. Ми скажемо: Там де тих завдань не виконує той хто повинен, там мусять його виконувати може менш „авторитетні і відповідальні“ молодші люде. Очевидно, що управнення для цього може дати лише вартість раньше придбаного морального капіталу, а ділання цих людей ціхувати мусять серіозність систематичність і витревалість.

ЛИСТ З ЖЕНЕВИ.

(Від власного кореспондента „У. Г.“)

Женева, 30. березня 1930.

V.

Після пятитижневої (17. II. — 24. III.) напруженої праці закінчилася нарешті такзвана митна конференція, про яку ми вже згадували в одному з попередних листів. Чи матиме вона поважні наслідки для господарського піднесення Европи, — сьогодня ще не можна сказати. Як треба було сподіватись, конференція не виправдала тих надій, що їх покладав на неї економічний комітет при Лізі Націй. Сталося так передовсім тому, що на конференції виявилася значна розбіжність інтересів поміж европейськими промисловими та рільничими країнами. Стверджено, що частина европейських країв дуже щільно повязааа в господарському відношенні з країнами позаевропейськими взагалі, а особливо з кольоніяльними та іншими теренами. Тому саме не вдалося як слід розвязати питання про посилення торговельних зносин поміж европейськими країнами на засаді зменшення мит та переведення радикальної ревізії сучасних торговельних договорів, щоб таким чином добитись піднесення европейської промислової та рільничої продукції, як також досягти значно більшої господарської самовистарчальности Европи чи унезалежнення її від інших континентів. Европейські промислові країни намагаються в першу чергу поширити в Европі ринок для збуту своїх промислових виробів, що звичайно у значній мірі загрожує існуванню та розвиткови промислу фабричного в рільничих країнах. Останні в свою чергу заінтересовані передовсім у збуті своїх рільничих продуктів в промислових країнах Европи, а тимчасом промислові країни Европи довозять ріжні рільничі продукти переважно з позаевропейських країв (між іншим понад 10 міліонів тон збіжа). Це і є *одною* з найважніщих причин безвиглядности повного обєднання европейських держав, на засаді паневропейської концепції у якусь господарську спілку.

І справді митна конференція, — яка мала своїм завданням добитися замирення на фронті тої „митної війни“, яка вже з давна виснажує европейську господарку, — лише на ґрунті взаїмних уступок а навіть жертв, була в стані прийти до деякої згоди. Нераз здавалося, що конференція знаходиться перед неминучим крахом, але її учасники ясно зрозуміли, що провал митної конференції спричинивсяби до ще більшого загострення сучасного дуже тяжкого економічного стану.

Економічний комітет при Секретаріяті Ліґи, скликуючи митну конференцію, сподівався, що йому вдасться добитись митного замирення на два роки, та крім того обстоював думку, що вже пора европейським країнам відмовитись від занадто еґоїстичної митної політики, що сучасний стан Европи конечно вимагає певної господарської її самоохорони супроти інших континентів. Митна конференція погодилася в засаді з пляном і думкою економічного комітету, але вище згадана нами розбіжність інтересів промислових і рільничих країн Европи примусила учасників конференції значно обмежити вироблений комітетом плян. І справді ухвалена конференцією торговельна конвенція обмежує митне замирення Европи лише одним роком (1. квітень 1930 р. до 1. кв. 1931 р.).

На підставі цеї конвенції европейські країни зобовязуються протягом року не підвищувати мит. Цікаво, що торговельну конвенцію підписали лише слідуючі держави: Великобританія, Німеччина, Франція, Італія, Голяндія, Бельґія, Австрія, Швайцарія, Люксембурґ, Фінляндія та Естонія. До 15 квітня можуть приєднатись до цеї конвенції інші европейські чи позаевропейські краї. Сама конвенція набирає сили від дня підписання, а ратифікація має відбутись до 1. листопада 1930 р. Окрім торговельної конвенції, вироблено також особливу програму, на підставі якої в будуччині відбуватиметься ревізія сучасних торговельних договорів з метою зменшення мит та знесення штучних обмежень довозу чи вивозу. Цю програму підписали 15 европейських держав. Нарешті ухвалено відповідний протокол який є, так би мовити, передумовою для переведення в життя торговельної конвенції та особливої програми. Цей протокол підписали 17 европейських держав. Як бачимо позаевропейські країни взагалі здержалися від підписання будь якого акту митної конференції. Чи в будучности вони змінять своє відношення до ухвал митної конференції, сьогодня сказати не можна. Характеристично, що покищо здержались від підпису також більшість европейських рільничих країн. Це пояснюється тим, що торговельна конвенція вимагає з їхнього боку найбільших уступок та жертв.

Ми вже зазначували, що нині ще важко сказати які практичні наслідки матиме митна конференція. В керуючих колах Ліґи Націй помічається навіть побоювання, щоб вона не зазнала такої самої долі як світова господарська конференція в 1927 р. Тому економічний комітет Ліґи робить заходи, щоби усякими можливими способами добитися переведення в життя постанов митної конференції. Чи матимуть ці заходи успіх, покаже будуччина. Проте вже сьогодня можна ствердити, що митну конференцію необхідно розглядати лише як один з етапів чи кроків в справі економічної санації Европи. — *Я. Д.*

Молодь орґанізується.

(Зїзд українських студенток у Львові).

Українські студентки не мали досі своєї окремої орґанізації. В поодиноких університетських осередках вони були згуртовані в окремих секціях загальностудентських товариств. Подекуди не було й таких секцій чи то зза браку більшого числа студенток, чи тому, що діяльність студенток не виходила поза рямці праці студенських товариств. Секції, які існували, жили своїм власним приміненим до обставин, життям, не мали якихсь дальших загальних цілей і методів роботи, бо й не мали орґанізації, якогось центру що кермувавби роботою цілої студенської жіночої молоди й удержував звязок між гуртами студенток в краю і за кордоном і між молоддю і старшим жіноцтвом.

Такий стан і почуття обовязку підготовити студенську жіночу молодь до суспільної праці казали активному гуртові львівських студенток занятися створенням своєї орґанізації. Ініціятивний гурток скликав на день 29. березня ц. р. зїзд студенток у Львові, у якому взяли чисельну участь львівські студентки, а потому преставниці секцій, Кракова, Познаня й Вильна. Привіти прислали укр. студентки з Відня і Черновець.

Вітали зїзд представники Т-ва Прихильників Освіти, Ц. С. К., уладу Ст. Пластунів, ред. „Українського Голосу“ і представниці жіночих орґанізацій: Союзу Українок, жін. кружка „Р. Ш.“ ім. Р. Барвінок, Т-ва жінок з вищою освітою й ред. „Жіночої Долі“.

По вислуханні звітів, ідеольоґічно-орґанізаційного реферату з рамени ініц. гуртка і реферату про економічну незалежність жінки п. пос. Мілени Рудницької, проведено живу дискусію над шляхом і способами праці студенток для своєї суспільности. Дискусія виявила багато цікавих поглядів молодих студенток на цілі й завдання їх орґанізації; головним мотивом яких, була думка що українські студентки мусять в сьогоднішніх обставинах працювати для справи визволення своєї нації і виховування нового молодого покоління на свідомих й активних українців, — та що всякі еманципаційні феміністичні ідеї для нашої жіночої молоди чужі. Далі обговорено на зїзді орґанізаційні справи, створено Союз Українських Студенток з осідком у Львові та вибрано його управу. У вечері львівська Секція для справ студенток при Т-ві Прихильників Освіти уладила Шевченківський концерт силами молодих студентів.

Союзові Українських Студенток складаємо побажання гарних успіхів у праці.

ЄВГЕН ОНАЦЬКИЙ

Рим, 10. березня 1930.

З мого римського щоденника.

Прогулька до Вітербо.

(Продовження.)

III.

Коли ви приїздите в неділю до будь якого італійського маленького міста або села, — перше, що вас вражає, з вашої української точки погляду, — се натовп на вулицях. Вулиці звичайно такі вузькі-вузькі придатні, як не можна краще для громадянської війни, і по обидві сторони облямовані високими палацами з решіткою на вікнах. Так, власне, палацами. Наше українське село побудовано з деревляних маленьких хат, часто критих звичайною соломою, таких бідних і недовговічних, але зате звичайно таких чепурних і білих в середині. Італійське село побудоване з величезних палаців з каменя, іноді зі спіжу і мармору. Але мармор той почорнів під брудом століть, а з розчинених вікон та двірних отворів глядить на вас чорна пітьма, пітьма, підправлена невеселими пахощами. З горішніх вікон, на довгих мотузах, протягнених від палацу до палацу і від вікна до вікна, звисає на вулицю вимита білизна, старі подерті ганчірки і ріжнобарвні жіночі спідниці. З вікон визирають молоді дівочі обличчя, а під вікнами ходить і товпиться місцевий народ — самі чоловіки.

Можна бути певним, що все чоловіче населення місточка висипало на вулиці; автомобіль ледве-ледве просовується через густий натовп, — але все самі чоловіки. Вони розмовляють про політику, про справи минулого тижня, про високі податки, про новий битий шлях до Риму, про зозулясту курку, що хотіла була співати півнем, про певне терно для льотерії і про молодого сусіда, що — з ревнощів відкусив своїй нареченій носа. Колиж проїздить автомобіль, вони критично оглядають його і намагаються заглянути в середину; міркують про його італійське чи чужоземне походження, про перевагу американських машин чи навпаки і заздалегідь визначають переможців на будучих чергових перегонах, що їх, автомобільні заводи влаштовують від часу до часу для реклямування своїх моторів.

Жінки сидять дома. Вранці йдуть до церкви, завжди роями по двоє, по троє, і майже ніколи — поодиноко. Так само з церкви вертають додому. Ні одна поважаюча себе дівчина не мішатиметься в натовп, — зрештою їй на се не дозволили-би батько та брати, — де занадто запальні парубки моглиби дозволити собі занадто сміливі рухи чи вирази...

Вітербо зветься „містом гарних жінок та водограїв“.

Що до водограїв, то дійсно їх тут сила і багато з них прегарні. Що-ж до жіноцтва... з вищенаведених причин мені було трудно перевірити. А потім — питання жіночої краси таке небезпечне і таке нестале. Жінка завжди була виразом того світу, того оточення, що в ньому жила, і се оточення власне робило з неї модель свого ідеалу краси... Чи Вітербські моделі відповідали моїм ідеалам?

Я бігав очима від вікна до вікна, але не знаходив нічого відповідного. Тимчасом лікар спинив автомобіль на якійсь площі з прегарними палацами, з двома церквами і високою стрункою дзвіницею XV століття.

— Ось ми і в осередку міста, — сказав мені др Б., — се площа Плебісциту. А оце — показав він саркофаґ, вроблений досить високо в мур церкви, — сарковаґ славнозвісної Ґаліяни...

— Ґаліяни?.. Ґаліяни?.. — повторював я, намагаючись пригадати.

— Невжеж ви не знаєте чарівної Ґаліяни?.. Ось тобі правда в світі! А тим часом, вона в свій час називалася шостим дивом Вітерба!.. Я не був би в стані вирахувати вам пять інших вітербських див але певно знаю, що Ґаліяна була „шостим“.

Я мусів признатися, що ніколи до того моменту не чув ймення Ґаліяни.

— Се ж тутешня Олена. Памятаєте — з часів Троянської війни?. Світова красуня, до якої всі листочком горнулися. Кажуть навіть, що була вона краща від тої Олени. Але може бути, тут промовляє лише антаґонізм до Греків і наша італійська пристрасть доводити, що у нас все краще. Але факт всеж залишається, що Ґаліана залишила на віки память про свою красу і, як і Олена, викликала небезпечну війну проти міста, що її хоронило. Один римський барон захотів був її захопити, але дістав облизня, і мусів втікати Тоді обклав місто військом, але Вітербці так славно боронилися, що він втратив надію опанувати місто. Пообіцяв піти собі геть, аби лиш Ґаліяна вволила його останнє бажання, аби вона лише вийшла на мури, аби лише міг він бодай ще раз на неї глянути. Ґаліана вийшла, але стріла з його лука пробила їй серце.

— Боже, як романтично! Але-ж — стріла... Видно се було досить давно?

— В XII столітті!... Коли Андрій Боголюбський руйнував наш Київ за іншу красуню — політичний провід. Віддаю перевагу Андрію Боголюбському. Більше чести руйнувати міста за гарну ідею як за гарну жінку...

— Про мене — краще їх зовсім не руйнувати. З друго-ж боку, там де можливі такі сильні пристрасти, там можливі й великі ідеї. Сі пристрасти служать виявом великої сили. Скеруйте сю силу по відповідному шляху — і вона завоює світ. Крівава смерть Люкреції й Вірґінії кинула сяйво траґічности на саме зародження Риму, але Рим виявив, що в свойому траґізмі він може творити великі діла... Ті, що волІють смерти собі чи іншим, скоріще ніж бачити себе чи тих інших підбитими чужій владі, чужому пануванню, — створені бути панами в свойому оточенню, і Римляни були панами цілого світу...

— А тепер ви під італійською маркою хотілиби повторити експеримент?

— Тепер інші часи, — відповів він ухиляючись... — Ось зайдім краще до двору сього муніципального палацу. Подивіться, яка краса!

Дійсно. Саме проти нас, вирізбляючись проти блідого неба, здіймався прегарний водограй з двома левами, що підносили до гори велику чару, повну води, і срібні цівки здіймалися високо в гору та райдужним дощем спадали до долу. По під низенькими мурами стояли саркофаґи з лежачими на них вирізбленими, але вже стертими від часу постатями людей, — типові етруські саркофаґи. А далі, за мурами, за водограєм простирався безмежний простір з профілем якоїсь великої церкви. Просто під нами лежала глибока долина з невідмінними оливковими деревами, що бігли на гору, як стада овець срібносірої масти; з високими кипарисами, що притискали свої вузловаті галузки до гнучкого стовбуру і здіймалися в гору, ріжучи чорними шпилями чисту блакить. Ви не уявляєте собі, скільки краси надають кипариси італійським краєвидам. То непорушні в нерухомім повітрі, вони нагадують нам про паломників, що в довгих чорних киреях колись зі всіх кінців світу мандрували до Риму і, зачувши десь дзвін, застигали в мовчазній молитві. То під подихом вітру, плавко похитують своєю маківкою і ніби поважно про щось розмавляють. Недурно в багатьох італійських леґендах, їм надавано душу й життя.

Не хотілося рушити з місця, але лікар спішив.

— Маю лише годину вільного часу. І хотів би показати вам головніще.

(Докінчення буде).

Пожертви для збігців зі Соловецьких Островів: Пан Жуковський Василь — Поморяни, збірка 11 зол. п.

Що чувати в світі?

Морська конференція в Льондоні — не йде а жене в останних днях в напрямку розбиття. Ще недавно подавали ґазети відомість про те, що Зєдинені Держави півн. Америки, устами свойого представника на конференції, піддали проєкт, що мав вивести саму конференцію з клопітливого положення та принайменше про око людське довести до „порозуміння“ поміж ворогуючими сторонами. Зміст проєкту був такий: Анґлія, Франція та Італія повинні заключити взаїмний середземноморський договір, а на випадок нарушення його з боку одної з договірних сторін, мають зібратись представники усіх пятьох держав, що беруть участь в теперішній конференції, (отже Америки та Японії опріч згаданих трйох) *на нараду*, яка малаби розсуджувати і осуджувати хто прав а хто винен в нарушенні договору. Американський представник підчеркнув слово „на нараду“, аби в той спосіб зазначити небажання Зєдинених Держав збройно інтервенювати в спорах поміж згаданими трьома державами, а з окрема поміж Францією та Італією. В звязку з балачками про збройну інтервенцію завівся спір поміж Анґлією, Францією та Італією про те, як треба пояснювату 16 параґраф статута Ліґи Націй. Анґлія каже, що вона розуміє його так, що на випадок нарушення мира вона може зобовязатись до застосовання господарського та фінансового натиску на ворогуючі сторони з метою іхнього помирення, але застерігає собі свободу рішення про те чи вона має теж збройною силою той натиск робити. Франція знова уважає, що Анґлія, згідно з 16 параґрафом статута Ліґи є самособою зобовязана всякими засобами інтервенювати отже і збройно. Отже аби довести до однозгідности в пояснюванню 16 параґрафу велися і ще ведуться довгі, навіть таємні балачки поміж делеґацією анґлійського і французькою. І може ці обидві делеґації були вже й до чогось договорилися, але ...є ще й третий спосіб пояснювання згаданого параґрафу, який не сходиться ані з французьким ані з теперішним анґлійським. Цим третим є заключений договір поміж Італією та Анґлією в справі якраз пояснювання отого параґрафу. Італійський делеґат зачувши, що Мекдональд і Бріян говорять про узгіднення погляду на властиве розуміння 16 параґрафу статута Ліґи, запротестував перед Мекдональдом проти ведення в цій справі секретних балачок з Бріяном і пригадав Мекдональдові, що Анґлія та Італія вже давніще усталили цю справу поміж собою (а саме з нагоди підписання договору в Льокарно) і своє рішення в згаданій справі подали були до відома Німеччині та Франції. Отже на пояснювання 16 параґрафу, яке не булоби згідне з анґлійсько-італійським розумінням його, Італія в ніякому разі не погодиться. Ось тобі віз і перевіз. — Треба справді бути старим політичним моряком, аби від тих морських нарад не закрутилася голова і не знудило само оповідання про неї.

Большевики щораз виразніще чують, що пятилєтка замість доганяти Америку в її господарсько-економічному розвою, про що большевики на весь рот хвалилися при започаткованню здійснювання пятилітного пляну, — не то що нікого не дожене, але зажене край до повної руїни в обійми голоду. Щораз частіще появляються навіть в большевицьких ґазетах голоси, що зраджують панічний страх перед маревом голоду, яке чим блище засівної кампанії, чим блище жнив, витягає щораз блище руку до горла большевицької влади. Вже сьогодня можна зустрічати дуже часто такі міркування: „Навіть якби ми мали серед селянства поголовно самих запаленців і ентузіястів нашої колєктивізаційної ідеї, то ми маємо за мало фахових керовників для її успішного завершення в господарсько-продукційному розуміннюˮ. Це голос розчарования і найглибшого сумніву. На це відповідає голос потіхи так: „Маревого голоду вже нераз зоглядало нашому селянству в очі, воно до цього привикло і колиб цей рік справді був роком голодним то це вплине на наще селянство підбатожуючо при наступній засівній кампанії“. Коли порівнати ті голоси з тими, що їх розтрублювано ще пів року, чотири, три місяці тому, то побачимо як близько мусять большевики відчувати стричок долі довкола своєї шиї. Розрахунок на те, що мовляв селянство привикло голодувати зовсім не нагадує сподівання дігнати чи навіть перегнати Америку і навіть судячи московським способом думання, це розрахунок лотапаючого, що чіпляється стебла соломи чи бритви.

Франція. Серед французьких правих уґруповань, що досі були головною і незрушимою перешкодою в усіх дотеперішних спробах з боку французької лівиці наладнати більш добросусідські відносини з Німеччиною, — завважити можна величезну зміну. Можна сказати, що в справі майбутнього розвитку французько-німецьких взаїмовідносин наступила серед французької правиці радикальна зміна поглядів. Богато дечого пояснювати не можна тактичними міркуваннями французької правиці, передовсім з огляду на можливість розбитя морської конференції. Можна отже цю зміну приписати бажанню асекуруватись на всі боки, але все таки на рахунок тактики всего записати не можна. Виходять, наприклад, далеко по замежі тактики, виступи і промови представників французької правиці в звязку з дискусією у французькому парляменті в справі ратифікації пляну Юнґа. І так ґрупа Марен а, що донедавна оцінювала приняття Францією пляну Юнґа мало що не зрадою державних інтересів Франції, голосувала за ратифікацією тогож самого пляну Юнґа. Другий представник правиці Сулів, опрокидував навіть домагання Тардіє, щоби на випадок недодержування Німеччиною зобовязань звязаних з пляну Юнґа, Франція в друге захоплювала Надренщину. Він казав, що в випадку недодержування Німеччиною зобовязань, лишається Франції лише одна можливість: Робити фінансовий і господарський натиск на Німеччину. — Не є проте виключене що Франція і Німеччина зліквідують тимчасово фронт над Реном, а перекинуть свої сили в інший бік. Франція проти Італії, а Німеччина проти Польщі.

МІЖНАРОДНІ ПОЛІТИЧНІ ПОДІЇ.

Московські еміґранти на чолі з архимандритом Симеоном, що постійно перебувають в Римі в числі 200 осіб, вислали до Папи листа з подякою за виступ Апостольської Столиці проти переслідувань реліґії та церкви в СССР.

* * *

В минулий понеділок відбулася в Берліні, нашвидко розписана розправа проти 23-ох делеґатів на „міжнародний селянський конґрес“. Всі ці делеґати, які являються членами явних чи тайних комуністичних орґанізацій, перейшли нелеґально межі Німеччини і за те їх засуджено на грошеві кари.

* * *

Судова розправа в другій інстанції в Братиславі проти Др. Туки не виявляє такого зацікавлення, як розправа в першій інстанції. В часі розправи стверджено між іншим, що деякі судові акти тої справи пропали і ніяк їх не можна відшукати.

* * *

Підчас маніфестаційних походів в Калькуті (Індії), в звязку з акцією „пасивного спротиву“ Ґандійого, дійшло до крівавих сутичок з анґлійською поліцією. Поліція покористувалася пальною зброєю, в наслідок чого кілька осіб убито, а декілька ранено.

* * *

Велика фашистівська Рада вирішила як має виглядати програма свята з приводу четвертого побору молоді в ряди фашистівських орґанізацій. Міністер виховання заявив, що вишкільні кадри новиків захоплять 90 тисяч молоді, а такзвані орґанізації „Баліля“ 110 тисяч. Рада рішила, що побір має відбуватися під гаслом моря, щоби звернути і зацікавити молодь питаннями морської політики Італії.

* * *

З Азербейджану втікло перед переслідуваннями московських чекістів 1.254 родин (4.378 душ) до Персії. Комітет зложений з представників кавказких племен в Персії звернувся до Ліґі Націй з проханням дати поміч втікачам.

* * *

Завдяки піддержці ґрупи Гуґенберґа німецький уряд Брініста вийшов побідно при першому голосованню в парляменті. Заяву недовіря до уряду, що її зголосила опозиція відкинено більшістю 65 голосів.

* * *

В Туринґському соймі розважалася голосна справа міністра Фріка, що йому закидала державна прокураторія обсаджування усіх важніщих постів у війську членами націоналістичної орґанізації Гітлера. Зголошене соціялістами внесення про заяву недовіря для міністра Фріка, сойм туринґський відкинув більшістю голосів.

* * *

В Білгороді (Югославія) має відбутися в місяці квітні процес проти хорватських терористів, яким акт обвинувачення закидає орґанізовання минулого року терористичних актів в Загребі проти представників державної влади. На лаві обвинувачених засядуть визначні хорватські політичні діячі, студенти і робітники.

З відчитової салі.

„Естетика декадансу“. — Під таким наголовком відбувся з рамені „Філії наук. викладів ім. П. Могили“ в авлі Укр. Академічного Дому у Львові в четвер, дня 27. березня ц. р. в год. 7. веч. відчит д-ра Дмитра Донцова. У відчиті навязаному до Шевченкових роковин автор із питомою собі експресивністю проаналізував молоду українську поезію на тлі Шевченкової музи. Вислід критичного розгляду? — У протиставленні до сильного, волево, творчого Шевченківського типу поезії характеризує Донцов укр. літературний дорібок останніх років, як вияв декаденщини.

Автор розріжняє два основні роди світогляду: *активний* або *діонізійський* та *пасивний* або *аполінський*. Ціла ґама світовідчування в нових українських поетів не вийшла ще поза скобки пассивного життєвого наставлення. Душевним товчком у творчості поетів є *біль*. Є біль, що його завдає душі туга за досконалістю і є біль тіла, якому заподіяно кривду. Поняття цеї другої катеґорії болю, пробивається як провідний мотив у всій большевицькій літературщині. Траґічний світогляд є протиставленням до світогляду пассивного-ідиличного. Карикатурними видаються зате намагання деяких українських поетів звязати "слізно - ідиличний зміст із Ніцшівською формою.

Елементів активізму можна шукати не лише в західньо - европейській літературі але і в нашому письменстві. (Шевченко, Леся Українка, Стефаник, Черемшина...) Зокрема розглядає автор Шевченківську поезію як мистецький вияв творчо-активного світогляду.

„Для чого ми маєм співчувати із слабими, замісць потягати їх до відповідальности?...“ — отсе провідне питання реферату, що перейшов як і усі відчити Донцова при битком набитій салі. — *Жпр.*

По всій Україні.

Північно Західні Землі.

Вияв національної свідомости. — Місцевий соймик в Здовбунові ухвалив признати 5 тисяч золотих на будову будинку під приватну українську ґімназію в Рівному. Польські ґазети нарікають, що в парі з асиґнованням згаданої суми на українське приватне шкільництво той самий соймик відмовив субсідій для польської „Мацєжи Школьней“ в Здовбунові.

Вибори на Волині. — На Волині ідуть зараз передвиборчі віча.

На культурно-орґанізаційному фронті. — Заходом стрийського „Бояна“ відбулися в останніх днях концерти в Стриї та Самборі. Дохід із згаданих концертів призначено на будову памятника Вербицькому. В програму концертів увійшли твори Леонтовича.

Радянська Україна.

Повстання на Любарщині. — При кінці березня вибухло в околицях Любара (бердичівська округа) противобольшевицьке повстання. До повстання приєдналося кілька сіл. З Бердичева вислано військові частини для здавлення повстання, але з дороги їх завернено, бо серед війська панували прихильні для повстанців настрої. Замість війська вислано відділ зложений з комуністів та комсомольців. В часі сутички згаданих відділів з повстанцями згинуло по большевицькій стороні 30 осіб. Досі повстання не здавлено.

За спротив коллективізації. — З кінцем березня ц. р. вивезла радянська влада з усіх місцевостей, які лежать на польсько-радянському кордоні усіх тих, що ставили опір насильно переведженій коллективізації. В тому часі були українські прикордонні села по той бік Збруча повні крісової тріскотні, бомбових вибухів і плачу вивожених людей. — З села Залуче, що лежить над самим-же Збручем вивезли в дні 23. березня ц. р. 300 людей на 87 підводах. — Робітників і селян, які відмовляються від праці при коллективізації, арештують та запроторюють в тюрму.

Ліквідують признаки самостійности. — З „Комуніст“-а довідуємося: „Колеґія народнього комісаріяту освіти ухвалила прискорити передачу Харківського Технольоґічного Інституту й Дніпропетровського Гірничого Інституту під заряд вищої Ради Народнього Господарства в Москві“.

На Закарпаттю.

Пат повідомляє з Праги, що у східній Словаччині поліція арештувала пятьох членів УВО, які вели аґітацію і підготовляли терористичні акти з метою відірвання Закарпаття від Чехословаччини.

Буковина.

Для охорони та піднесення української культури на українських землях під румунською займанщиною, започатковано централізаційну збіркову акцію. Нею руководить кураторія таквзваного культфонду, в склад якої входять: Др. Вол. Залозецький, Др. Василь Дутчак, Микола Руснак, Др. Яленицький, Евзебій Прокопович, Іван Василашко, Ольга Гузар. Надзірна рада складається з трьох членів. Культфонд виасиґнував вже 15 тисяч левів допомоги для українського театру, що тепер саме збирається обїздити Бесарабію

Новинки.

Хто сіє вітер, збирає бурю. Є собі над Збручем село Качанівка в якому від давна живуть польські кольоністи, мають свій косцюлек і свойого ксьондза. Політика латинської митрополичої курії на Західних Землях є того рода, що ксьондзи латинські мають необмежену волю в своїх діланнях, а курія дивиться крізь пальці навіть на грубі вибрики своїх підвладних ксьондзів. Така політика не може очевидно не мститись. Події в Качанівці в днях 31. березня і 1. квітня є доказом на це. Зачалось воно від того, шо в наслідок ріжних інтриґ латинська митрополича курія рішила забрати з Качанівки дотеперішного лат. пароха кс. Врубля, а на його місце назначила другого. Кс. Врубель не захотів повинуватись наказам курії і підбунтувавши своїх парафіян вигнав того священника, що його курія на його місце прислала, а потім наче "шляхціц на заґродзє„ усунув громадську раду, пішов розброювати постерунок поліції, яка в свою чергу стала стріляти до товпи веденої ксьондзом Врублем убиваючи одну і ранячи девять осіб. Для здавлення бунту кс. Врубля спроваджено військо і щойно тоді удалось його арештувати і відвезти до тернопільської тюрми.

Сільські трагедії. В селі Завій, калушського повіту побилися колами два парубки за дівчину. Олекса Венгринів вдарив колом Федька Бойчука так сильно в груди, що він за кілька годин помер. — В Кутах, косівського повіту хтось застрілив робітника при будові вузкоторової залізниці Антона Трака зі Старого Самбора. В душегубстві запідозрено Гриця і Ілю Бойчуків. — В Вербівци тогож повіту убили три парубки свойого соперника Федя Сусика. Душегубців Михайла та Івана Сусиків та Онуфрія Романюка арештовано. — В селі Лімній, ліского повіту від давна велися спори маєткові поміж Іваном, Юрком і Катериною Бабичами. З метою згладити зі світа Юрка намовили Іван і Катерина свойого кревняка Михайла Бабича, щоби він насипав до горілки стрихніни і почастував нею Юрка. 20 лютого вибрався Юрко в товаристві Михайла на весіля до Семка Ошчипа в Ростоках Горішних. Іван і Катерина приготовили фляшку горілки напоєної стрихчіною. По дорозі вступив Михайло до корчми і купив фляшку горілки подібну до тої, що її приготовили брат і сестра Юрка. Напились обидва і пішли далі. Підчас весіля викликав Михайло Юрка в сіни і знова став гостити Юрка горівкою. Юрко нічого не підозріваючи, тим більше що фляшка була цілком подібна — напився, а кілька годин після цього помер від затроєння. Звироднілих душегубців арештувала поліція, а Юрко признався до Каїнового діла.

Мурашки заїли дитину. Минулорічної осени трафився в Альзації такий випадок. Одна жінка вибралася до ліса на гриби і взяла зі собою немовля. Через те, що її тяжко було коситись по лісі з дитиною, поклала вона її під деревом а сама занялася збиранням грибів. Коли мати прийшла за три години під дерево де лишила зовсім здорову дитину застала повигризане тіло трупа дитини. Мурашки новиїдали очі, позалазили в ніс і уха та понадгризали усе тіло.

Де умирає найбільше людей? Найбільше в Румунії, а найменше в Голяндії. В Румунії умирає річно 23 особи на тисячу, в СССР — 20, в Еспанії — 18.4, на Мадярщині — 17.1, в Польщі — 16.7, у Франції — 16.5, Італії — 15.7, на Литві 15.6, Чехословаччині — 15.2, Анґлії — 11.7, Німеччині 11.6, в Голяндії 9.6. Відсоток смертности в Румунії є сьогодня такий самий як в Голяндії перед 50 роками.

Хто хоче хай вірить. Парижська ґазета „Парі Міді“ подає, що в Китаї живе старий дідуган, що носить на своїх згорблених плечах близько 250 років. Він твердить, що уродився 1681 року і за той час вспів бути вже 23 рази вдівцем, а оце оженився з молодою жінкою у віці 60 років вже 24 раз з ряду. Питаний, чому він завдячує такий довгий вік, сказав що він вживає якісь зела і це запевнює йому довговічність.

Наука не йде в ліс. Беручи собі приклад з большекиків обікрали незнані злодії церкву в селі Яксманичах пов. Перемиль. В скарбонці яку розбили злодії було 500 золотих.

Видає і за редакцію відповідає Зенон Пеленський. З друкарні Кнолера і Сина в Перемишлі.